

Ю.Й.Галагуз

ВИГУКИ ЯК МАРКЕРИ ЕМОЦІЙНОСТІ В СУЧАСНОМУ СПОНТАННОМУ ДІАЛОГІЧНОМУ МОВЛЕННІ

(на матеріалі англомовних художніх фільмів)

Інтерес лінгвістів до спонтанного мовлення, його типових складників є цілком природним, оскільки абсолютна більшість мовних змін виникає саме в усному мовленні. У XXI столітті лінгвістика звернулася нарешті до висновку британського вченого XIX століття Генрі Суїта, який створив фундаментальну граматику англійської мови, а саме постулату про те, що в першу чергу належить вивчати саме усне мовлення, яке є первинним щодо писемного у будь-якій лінгвокультурній спільноті. До первинного мовлення належать і вигуки. Інтерес до вигуків сьогодні пов'язаний з розширенням міжкультурних контактів, основною мовою яких є англійська. Англійська мова в сучасному світі відрізняється глобальним варіюванням (World Englishes), зазнає впливу локальних мов, унаслідок чого виникають випадки мовної інтерференції, які не спостерігалися раніше. Усе це викликає толерантне ставлення до вимови та використання англійської мови, а також до рівня мовної компетенції: у багатьох комунікативних ситуаціях можна порозумітися й обмінятися інформацією. Разом з тим існує уявлення про високий рівень володіння англійською мовою: вимоги до розмовної мови вимагають зокрема прагматично і комунікативно правильного використання вигуків, знання відповідних комунікативних ситуацій, де вони можуть уживатися, соціальних параметрів прийнятності вигуків. Усе це загострює увагу лінгвістів на необхідності поглибленого, пильного розгляду вигуків як маркерів емоційності, які реалізуються в спонтанному мовленні. З іншого боку,

в умовах гетерокультурного спілкування виникла гостра потреба в оцінці особливостей актуалізації емоційних висловлювань, притаманних певній англomовній культурі, а також специфіки вживання соціально маркованих засобів мови. Тому особливої актуальності набувають дослідження комунікативної організації різних висловлювань, у тому числі найбільш вагомих за прагматичним спрямуванням та емоційно насичених, до яких належать вигуки. У сучасній лінгвістиці постійно з'являються праці, присвячені вигукам (Вежбицька 1999, Koskelman 2003, Шаронов 2002). Науковці мають значні доробки в межах когнітивного опису

© Галагуз Ю.Й.

Лінгвістика _____ XXI століття: нові дослідження і перспективи
62

вигуків (Виноградов 1947, Пеньковський 1973, Ameka 1992, Wilkins 1992, Добрушина 1995, Вежбицька 1999, Montes 1999, Борисова 2004, 2005). Актуальність статті зумовлено важливістю вивчення спонтанної комунікації, у тому числі й емоційно маркованої, невід'ємну частину якої становлять вигуки. Крім того, вигуки є культурно та етнічно маркованими одиницями і виступають частиною своєрідного лінгвокультурного коду, пов'язаного, у свою чергу, з особливостями менталітету. Вигуки – це своєрідна поведінкова, комунікативна, мовна, просодична лакуна, яка залишається незаповненою навіть у тому випадку, коли іноземець добре володіє чужою мовою.

Особливість вигуків полягає в тому, що вони є простими за своєю природою і хронологією розвитку, але досить складними для не-носіїв мови в комунікативному плані.

Потреби комунікативної практики в різноманітних ситуаціях спілкування з використанням англійської мови висувують на перший план питання теоретичного обґрунтування та експериментального

дослідження специфіки впливу соціальних та культурних факторів на існуючу комунікативну варіативність реалізації емоційних висловлювань у межах норм сучасного англійського мовлення, що і підкреслює **актуальність** статті.

Мета цього дослідження – з'ясувати емоційні особливості вигуків, а саме вживання вигуків для вираження різних емоційних станів у сучасній спонтанній комунікації.

Завдання статті зумовлено метою дослідження і полягає в необхідності з'ясувати місце вигуків у створенні емоційного фону та їх спрямованість на розвиток емоцій у різних комунікативних ситуаціях.

Сучасне мовознавство спрямоване на усвідомлення функціональної специфіки одиниць, виявлення їхнього місця в дискурсі, у якому враховується вплив на спілкування багатьох позамовних чинників, серед яких на перший план висуваються соціальні та антропологічні параметри комунікації. Оскільки вигуки виконують важливу роль у різних фазах мовленнєвого спілкування, то в дискурсі значну роль відіграє вибір відповідного вигуку залежно від мети висловлення та способу її досягнення. Вигуки є одним із проблемних класів слів, щодо лінгвістичного статусу яких досі немає єдиної думки. Очевидним є лише те, що вигуки обслуговують емоційну сферу вираження думок і використовуються, як правило, в усному мовленні. Вигук – це мовний знак, незмінне за формою слово, яке вказує на дію, не називаючи її, і слугує для нерозчленованого вираження почуттів, волевиявлень та живої емоційної реакції на поведінку співрозмовника, душевних станів та

Лінгвістика XXI століття: нові дослідження і перспективи

63

інших (часто мимовільних) емоційних та емоційно-вольових реакцій на дійсність; його експресивність проявляється в гармонійній єдності

почуттєвого та інтелектуального [6, с.21]. Оскільки вигуки – незмінні слова, то вони виражають емоції і мають спонукальний характер. З іншого боку, позбавлені номінативної функції, вони експресивно-семантично забарвлені. У синтаксичному відношенні вигуки часто виступають заміниками речень з прихованою предикативністю. У цьому їм допомагає лише інтонація як супрагментний елемент висловлювання. У свою чергу, спонукальні виклики виражають вольові імпульси, які стимулюють до дії. Емоційне забарвлення таких вигуків може бути різноманітним. Вони можуть виражати: заохочення, схвалення (*oh, great*), виклик із загрозою “Then there is something between you and this fellow?” (dangerously, but without moving) “**I beg your pardon!**”, спонукання до дії *come on*, побажання *please*, заклик до поміркованості *oh, lets do on*, застереження _____ *One! Two! Look out!* і бути представленими одним словом *Hush!*, цілими реченнями *You do not usually take this class? – Quite correct*, яким притаманна національна своєрідність мови [3]. Основна функція вигуків – перенесення енергії на відповідний об’єкт. Вигук “*ehh*” виражає енергію концентрації, яка допомагає подолати розсіяність. Виклик *Ah!* означає захоплення: “*Ah! It’s taking the skin off. I’ll take to you later said Wyane*”, подив: “*Ah!, gross: watch out for the crack said Nick*” або мрійливе почуття: “**Ah**, honey, you are so brave” [20]. Вигук *wow* виражає емоції подиву або захоплення: **Wow!** What’s that? asked Ron [20]. Деякі вигуки мають вузьке значення і виражають завжди ті самі почуття або волевиявлення, які асоціюються з відповідними поняттями, наприклад, *Hush* – з поняттями тиші. Інші ж вигуки мають більш широке значення і не викликають асоціацій з поняттями: *ah, oh, alas, eh, heigh*; їхнє значення пов’язане з контекстом. У мовленнєвому спілкуванні вигук виступає як самостійне висловлювання або синтаксично незалежне сегментне речення, є загальним завданням комунікації, формою вираження якого виступає цілий текст або його

частина, представлена об'єднаною, завершеною, структурно-смісловою єдністю висловлювань. Вигук та оклична інтонація передають і радість від зустрічі, і смуток, здивування. Вигук, як і зітхання, точно передає смуток і біль душі: **“Yeah, but I want some sleep. We’ve got a four-hour drive ahead of us”** said Mr. Thompson [20]. Отже, вигуки, які виражають певні емоції, збігаються з рядом комунікативних висловлювань. Наприклад, емоція здивування частіше вживається з окличними і питально-окличними реченнями, які виражають бажання мовця з’ясувати невідоме. Емоції висловлення представлені комплексно, адже вони передаються за допомогою інвертованих та еліптичних речень або речень з надлишковими *Лінгвістика XXI століття: нові дослідження і перспективи*

64

граматичними і стилістичними засобами – повторами, вставними сегментами та ін., наприклад:

“Hey, hey I didn’t do it said Russ”

“Come on, Russ said Ron”

“Hey, Amy your dater’s here said Ron”. [20].

Вигуки виражають додаткові смислові і стилістичні відтінки висловлювання або окремих слів. Вони також слугують засобом передачі ставлення мовця до повідомлюваного. Вигуки використовуються як незалежне слово, словосполучення чи речення, вільно введене до складу висловлювання. Вигуки виражають загальні логіко-сміслові, емоційні та модально-вольові відтінки слова або словосполучення, а також речення в цілому. У свою чергу, вигуки можуть передавати значення очікування чи навпаки [6, с. 21]. Це так звані дієслівні вигуки, що використовуються як елементи контекстуально обумовлених і таких, що перебувають в неавтономній (несамостійній) позиції: перед присудком або підметом односкладного речення, поширеного чи непоширеного. Вигуки

характеризуються певною модальністю, їхнє значення визначається контекстом у певній мовленнєвій комунікації.

Мовленнєва комунікація є двоплановим процесом:

комунікативним і метакомунікативним. У метакомунікативному аспекті мовленнєва комунікація, як відомо, має трифазний розвиток: установлення мовленнєвого контакту, його підтримання й розмикання. Мовним складником значної частини метакомунікативних сигналів є вигуки, які, набуваючи власної ілюктивної сили, можуть бути використані в різних фазах мовленнєвого спілкування. Початок дискурсу визначає тематичну, інтенціональну спрямованість, задає межі його можливої інтерпретації і визначає тональність, вводить у певний *можливий* світ, пов'язані з ним *культурні смисли, знання, вірування, загальний пресупозиційний фонд*.

У початковій фазі мовленнєвої взаємодії використовуються спеціалізовані вигуки-привітання (*hello, welcome*), вигуки-атрактанти уваги (*attention, hey*), метамовленнєві вибачення (*excuse me*); вигукові речення – етикетні питання про здоров'я, стан справ тощо (*how are you?, what give*) [11, с.280]. До маркерів взаємодії слід віднести *oh, well, so, now*, де *well* зменшує категоричність відмови; *oh* схвалює відповідь та сигналізує підтримку співрозмовника; *so* підтримує процес спілкування. Наприклад, **Well**, I've got a lot of laughs said Wayne (explanation of happening), де вигук *well* використовується для заповнення паузи в розмові та сигналізує про зміну певної комунікативної ролі. До маркерів емотивності в рамках категорії інформативності зараховуємо такі: *well, and, so, oh* (інформаційна *Лінгвістика XXI століття: нові дослідження і перспективи*

65

сфера) [11, с. 280]. Так, наприклад, *oh* фокусує увагу на певному об'єкті, допомагає розпізнати відому інформацію і сигналізує про

нову, часто несподівану інформацію; вводить елемент, що коригує, роз'яснює попередньо відому інформацію, сприяє різкій зміні теми:

Oh, our school talent show.

Don't even worry about that! [22].

Ще одним засобом модифікації згоди, який надає висловлюванню відтінок беззаперечного підтвердження, є вживання вигуків у пресупозиції:

Year, and all the hot designers are callin' us girl.

Oh, no I wear Prada or nana. [22].

Конкретизація предикативних номінацій супроводжується висловлюванням підкресленої згоди. Цьому сприяє використання підсилювальних вигуків у спонтанному мовленні:

Ooh, now it's working!

We were off the hook [22].

У мовленні все має бути конкретизованим, інакше буде порушено основну функцію – функцію комунікації [16, с.168].

Мовлення існує у формі конкретних висловлень, де за допомогою арсеналу мовних і немовних засобів та їх організаційної єдності зі змістом і структурною характеристикою здійснюється вираження почуттів мовця. Тому зрозумілим є інтерес лінгвістів до вивчення одиниць, які беруть участь у реалізації естетичної функції мови та механізмів, що відповідають за емоційне забарвлення висловлювання. Вираження емоцій та емоційний вплив має місце завдяки емотивній функції мовних одиниць, обумовленій емотивною семантикою, яка реалізується за допомогою емотивних вигуків та вигуківих висловлювань, що актуалізуються в специфічних контекстах [16, с.168].

Серед вигуківих висловлювань, які використовуються для організації мовленнєвого спілкування, можна виділити вигуки, які вживаються мовцем для заповнення пауз у розмові та дозволяють

йому сформулювати висловлювання. До них належать вигуки, що виражають прощання (*Good Bye, See you*), вигуків висловлювання, що виражають завершеність теми розмови (*All right, Wel*), почуття вдячності (*Thank you*), побажання успіху (*Good luck*). Вигуків речення можуть виражати вдячність (*Thank*), вибачення (*Sorry*, побажання (*God bless you*), а також спробу мовця спонукати слухача виконати певну дію. Наприклад, вигуки, що містять вимогу зберігати тишу (*Sh*), акробатичні команди (*Allez*). Характер уживання емоційних вигуків дозволяє створити портрет мовної особистості. Мовець самотійно надає перевагу тому чи іншому мовному засобу для вираження емоцій за допомогою вигуків, цим самим ”вибудовується”

Лінгвістика XXI століття: нові дослідження і перспективи

66

мовленнєвий імідж. Мовна особистість формує свій мовленнєвий імідж як цілеспрямовану дію, яка актуалізується незалежно від суб’єкта мовлення. Адресат як мовна особистість, модель якої становить ієрархію 3-х рівнів – (0) вербально-семантичного (асоціативно-семантичного), (1) – тезаурусного (лінгвокогнітивного), (2) мотиваційного (мотиваційно-прагматичного), – за Ю.М. Карауловим, постає у спілкуванні в усьому розмаїтті соціальних та психологічних ознак, які є прагматично перемінними. За словами Ю. М. Караулова, “за кожним текстом стоїть мовна особистість, яка володіє мовною системою” [8, с. 263]. Під час емоційного перевантаження у спонтанному мовленні мовна особистість проявляється значною мірою, зокрема її світогляд, принципи, уявлення.

Отже, емоційна лексика реалізується мовною особистістю, яка, у свою чергу, створює певний “відбір” мовних засобів у спонтанному, неконтрольованому мовленні. Вигуки здатні передавати емоції в мовленні, перенасиченість ними демонструє можливість імплікування

згоди/ незгоди, модальні значення імперативного забарвлення, що і є характеристикою емоційного спонтанного мовлення [8, с. 263].

Вигук в основному використовується в усному мовленні діалогічного характеру. Вигуки, так само як і всі емотивні мовні одиниці, пов'язані більшою мірою з основними висловлюваннями та ситуацією. Вони виражають запальний стан мовця і тому, з'являючись у писемному мовленні, мають беззв'язний характер (*Ouch! Be careful! Yeah! Ouch! Hey, Oh! What! What's up!*). Вигуки, які називають іще "чистими знаками емоцій", можна вважати спеціалізованими емотивами, можливо, основним засобом вираження емоцій, оскільки саме вираження емоцій є їхнім основним функціональним навантаженням. Ці слова становлять зовсім інший, особливий прошарок лексики, оскільки у них відсутнє предметно-логічне значення. Як слова, що _____ характеризуються високим ступенем експресивності, вигуки здатні забарвити досить нейтральне висловлювання, наприклад, *oh honey, just give him a chance said Mrs. Thompson* [20]. Поставлений на початку розмови чи діалогу, вигук надає цілому висловлюванню забарвлення, що відповідно витікає із самого висловлювання. Наприклад: "**Oh!**, My God said Amy. We've just to get home back to the house" [20]. Як істотний компонент мовленнєвого спілкування, вигуки використовуються для вираження суб'єктивно-модальних значень, різних емоційних реакцій, акцентування, посилення чи інтенсивності. Вони зрозумілі кожному членові мовного колективу і є метакомунікативними засобами мови. Вигуки, які належать до діалогічного мовлення, вживаються, як

Лінгвістика XXI століття: нові дослідження і перспективи

67

правило, в умовах неофіційного спілкування. Їх вибір адресантом залежить від ситуативності, емоційності мовлення, теми, інтелектуального рівня співрозмовників. У діалозі є чимало

незакінчених речень, у яких відсутні присудки, але спостерігається велике розмаїття вигуків (*Yes!, Oh!, Boom!, Hey!; They oh they*).

Ознаки оклику вказують на емоційне навантаження висловлювання.

Усім вигукам у діалогічному мовленні притаманна одна загальна функція: встановлення і підтримання живого контакту між співрозмовниками. Це дає партнерам певний комфорт як щодо самого процесу протікання бесіди, так і щодо емоційного стану партнера та процесу передачі й отримання інформації [16, с. 168].

Реалізація даними засобами контактної функції сприяє їх експресивно-емоційній забарвленості. Умовами їх використання виступає напруженість діалогічного спілкування. Звідси впливають і умови їх використання:

- напруженість діалогічної дії;
- участь у діалозі двох або більше осіб та, у свою чергу, спрямованість не на одного, а на декількох співрозмовників.

Отже, за допомогою контактної функції вигуки реалізуються в діалогічному мовленні. Використання ж вигуків у спонтанному мовленні не просто вказує на емоційний настрій мовця на даний момент мовлення, але й виконує контактну функцію, тобто вигуки фіксують увагу співрозмовника на його мовленнєвій та емоційній реакції, підкреслюють значення зазначених реплік та стимулюють подальший розвиток діалогічного мовлення. Спонтанне мовлення є однією з форм мовленнєвої діяльності і відіграє надзвичайну роль у нашому житті. Здійснюючи обмін як вербальною, так і невербальною інформацією, комуніканти підтримають діалог через успішні мовленнєві акти [15]. Ми досліджуємо спонтанне мовлення на матеріалі художніх фільмів з огляду на роль емоційного фактора в комунікації.

Емоції є однією з найважливіших характеристик людини і

впливають практично на всі аспекти її діяльності. Емоції (фр. *emotion* від лат. *emovere* “хвилювати”) – одна з форм відображення світу, що позначає душевні переживання, хвилювання, почуття [17, с. 55–56].

Емоції – багатогранні, оскільки відображають почуття і досвід, фізіологічну поведінку, форми пізнання концептуалізації. Емоція є одним зі складників експресивності, яка вміщує певні відтінки емоційного забарвлення. Емоції об’єднують у собі різні явища: емоційні реакції, які мають свої аналоги щодо зовнішніх способів

Лінгвістика XXI століття: нові дослідження і перспективи

68

вираження, емоційні стани, які пов’язують із внутрішніми емоційними переживаннями, що не мають зовнішнього вияву [12].

Емотивність, експресивність, емоції є комунікативними поняттями, під дією яких здійснюється зв’язок між емоційним імпульсом людини і мовою, де вигуки виступають як своєрідні провідники, звукові образи емоцій. Можливості _____ мовця, оперуючи словами, виражати емоції і пропускати їх через ситуації, соціум, інші фільтри пізнання, залежно від яких ті самі емоції набувають різного лексико-семантичного вираження, вказують на те, що емоції не існують поза мисленнєвою діяльністю. Тому процес обмірковування, осмислення і ментального залучення до процесу комунікації впливає на вибір мовного засобу в певній мовленнєвій ситуації. Вибір того чи іншого вигуку або вигукового висловлення обумовлений конкретною мовленнєвою ситуацією і свідчить про стан мовця.

Особливість вигуків полягає в тому, що вони, за словами М.У.

Шаховського, є інструментом відображення в мові самих себе та інших об’єктів дійсності і невіддільні від суб’єкта [17, с. 55–56].

Тому емоційно-оцінювальний компонент висловлювання слід розглядати як складову частину певного висловлювання без урахування того, що є предметом комунікації – об’єкти чи їх оцінка.

Щодо емоційного змісту мовлення, то, згідно зі спостереженнями Є.А. Бризгунової, він визначається як емоційний стан або відповідна реакція мовця [2, с. 116].

Лексичні маркери емоцій у спонтанному мовленні, представлені сучасними корпусами мовних даних, вирізняються як частотні одиниці, спрощені за семантикою і словотворчими параметрами. Емоційно навантажені лексичні одиниці у спонтанному мовленні позначають здебільшого душевні почуття. Серед вигуків у сучасному англійському емоційно забарвленому спонтанному мовленні домінує *well*. Особливістю використання вигуків є вживання деяких із них послідовно в межах одного вигуківого висловлення, можливе вживання їх у різних позиціях (ініціальній, медіальній, фінальній) залежно від функції в комунікації. Фінальна позиція вигуків пов'язана з функціями підтримання комунікативного контакту і зворотнього зв'язку. Характерним є те, що вигуки у спонтанному мовленні прив'язані не лише до ініціальної чи фінальної позиції у висловлюванні, а й мають здатність до переривання висловлювання в будь-якому місці, водночас вони можуть виступати як відповідь на певну репліку – стимул у діалогічному мовленні. Вигуки, які виступають як маркери хезитації, наприклад, *mm*, *er*, *oor*, не мають комунікативного навантаження [15].

Розглядаючи вигуки як маркери емоційності у спонтанній комунікації, слід зазначити, що _____ вони є найбільш поширеними

Лінгвістика XXI століття: нові дослідження і перспективи

69

емоційними засобами, що пов'язані зі сферою почуттів і можуть виражати різні емоції, які визначають характер контексту або ситуації [15]. У сфері вживання у спонтанній комунікації вигук не має позиційних обмежень і передує різним словоформам. В емоційному спонтанному мовленні вигуки виражають різні види почуттів: радість

(*hurray*), горе, смуток (*alas, oh, dear*), зневагу (*pah, bah*), тріумф (*aha*) роздратування (*My God*) [6, с. 21].

Ми виявили, що більш емоційні вигуки є поліфункціональними, до того ж поліфункціональність – явище специфічне: той самий вигук у різних ситуаціях може виражати емоції, навіть протилежні за значенням, чого ми не спостерігаємо за наявності полісемії в повнозначних словах. Наприклад, *ooh* виражає біль і задоволення: *ooh! What a kick/ або ooh! What a beautiful house* [22].

Слід підкреслити, що той самий вигук виражає різні емоції і вимовляється з різною інтонацією. Наприклад, *oh* “задоволення” вимовляється довгим і ніби на видиху, “*oh*” “біль” схоже на крик. У цьому випадку ми говоримо про графічну омонімію. Більша кількість поліфункціональних вигуків свідчить про емоційність, спонтанність, важливість мовлення. Коли нас переповнюють емоції, ми не можемо думати, який вигук краще вжити, щоб передати лише одну конкретну емоцію. Тому, очевидно, ми використовуємо частіше “універсальні вигуки” (*oh, ah, o, aha, well, wow*).

Таким чином, поліфункціональність вигуків є їхньою найбільшою характеристикою, що проявляється:

- а) у дифузності вигуків, у труднощах розмежування, вираження емоцій, тобто в розмитості меж;
- б) в амбівалентності цих же емоцій, тобто в здатності людини виражати однакові або дві протилежні емоції; у цілому поліфункціональність – стягнення емоцій під час їх вираження в мовленні.

Роль вигуків в усній комунікації значна, оскільки вони надають висловленню національного колориту, природності та емоційності.

Слід зазначити, що, наприклад, у діалогічному мовленні вигуки характеризуються яскраво вираженою поліфункціональністю. Вони “розпушують” структуру висловлення, надаючи текстам експресії. У

певних позиціях вигукам притаманна ознака персональності, що проявляється в імперативних вигуках. Наприклад, *oh, come on/ look here*, де імперативний вигук *come on/ look here* є спонуканням до певного адресата [5, с. 81].

Слід зазначити, що вигуки пов'язані з категорією позначення істот, хоча ця ознака є спонукально-опосередкованою і проявляється лише у функціонуванні. Наприклад, *oh good/ great*, де вигуки *good/ great* спрямовані на живу істоту [6, с. 21]. Спонукальні вигуки поряд з

Лінгвістика XXI століття: нові дослідження і перспективи

70

дієсловами виражають “недієслівність”, аспектуальність, де можна виділити аспект значення завершеності (*chut, ok*). Наприклад, ***Ok, stop! said Jack to his daughter*** [21]. Серед вигукових висловлень, які вживаються для організації мовленнєвого спілкування і підтримки мовленнєвого контакту, слід виділити групу одиниць “**time - fallers**”, які використовуються мовцем для заповнення пауз у розмові, діалозі, надаючи водночас йому можливість обмірковувати свою думку, сформулювати висловлення. Наприклад, ***oh, thanks my dear, said father*** [21], де вигук *oh* відіграє роль заповнювача пауз.

Найбільш частотним є вживання емоційних вигуків типу: *Oh/Ox! Ah!/Ax! Eh!/E*, імперативних *well/ну, hey/гей, come, now, here, ha, there, why*. Наприклад: “**Well, I’ll come right to it. You see, it’s about m’dad’s book**”; “***Oh, ..., don’t torment me with.....***” [21].

Різниця в значенні вигуків впливає на їх смислові відтінки при встановленні мовленнєвого контакту. Під час використання емоційних вигуків проявляється контактна функція, як правило, у вигляді емоційно-експресивної реакції мовця на слова співрозмовника або на свої власні.

- *Whoa!* My kids did not ran away said Mr. Thompson

- I could take a will guess.

- *Shh!* Said Mr. Thompson and Mrs. Thompson. [20]

Контактна функція імперативних вигуків виражена більш яскраво, оскільки вони мають відтінок наказу, сприяння і виконання дії (*come/давай, well/ну, there/гей*) або прямо закликають слухача зосередитись на предметі уваги – *hear, hear, hi, hey, hallo*. Наприклад: “*Hear, hear*”, said Bob. “I guess I’ve known him more than most here have, and I say he’s the best chap I’ve ever met and also the wisest –” [22].

Отже, виходячи з наведених вище положень, слід зробити висновки, що вигуки є елементами емоційної сфери мовлення, пов’язаними з невербальними засобами, у чому й полягає їхня особливість. Вигуки – комунікативно зумовлені одиниці семантики, оскільки їхнє значення виявляється в основному в процесі спілкування. Вони безпосередньо пов’язані з прагматичною інформацією, тобто комунікативність у них висувається на перший план, тому що семантика більшості вигуків виявляється в процесі комунікації. Вигукові словосполучення і речення характеризуються семантичною неподільністю, становлять цілісну одиницю, незважаючи на складений характер і навіть роздільнооформленість.

Література

1. Аристов С.А., Сусов И.П. Коммуникативно- когнитивная лингвистика и разговорный дискурс/ С.А. Аристов, И.П. Сусов. – Режим доступа: *Лингвістика XXI століття: нові дослідження і перспективи* 71
2. [http:// homepages. tversu. ru/- susov. aristov.htm](http://homepages.tversu.ru/~susov.aristov.htm).
3. Брызгунова Е. А. Эмоционально-стилистические различия русской звучащей речи/ Е.А. Брызгунова. – М.: Изд-во Московского университетата, 1984. – 116 с.
4. Вачинич Л.Ш. До питання вигуків як фразеологічних одиниць у французькій мові/ Л.Ш. Вачинич// Мова і мовлення: єдність системного і функціонального аналізу мовних одиниць. – 1997. – №141.

5. Виноградов В. В. Русский язык : Грамматическое учение о слове/ В.В. Виноградов. – М.: Высшая школа, 1972. – С.614.
6. Жельвис В. И. Эмотивный аспект речи: психолингвистическая интерпретация речевого воздействия/ В.И. Жельвис. – Изд-во Ярославск. гос. ун-та, 1990. – 81с.
7. Каптюрова О. В. Вигуки сучасної англ. мови (системний та дискурсивний аспекти): дис. канд. філол. наук: спец. 10.02.04 “Германські мови”/ Каптюрова О.В. – Київ. нац. ун-т. ім. Т. Шевченка. – К., 2005. – С.21.
8. Караулов Ю.М. Руський язык и языковая личность/ Ю.М. Караулов. – М.: Наука, 1987. – 263с.
9. Леонтьев А.А. Основы психолингвистики/ А.А. Леонтьев. –М.,1997
10. Слюсарева Н. А. Функции языка / Н. А. Слюсарева // Лингвистический энциклопедический словарь / [гл. ред. В. Н. Ярцева]. – М. : Советская энциклопедия, 1990. – С. 564–565.
11. Макаров М.Л. Основы теории дискурса/ М.Л. Макаров.– М.: ИТДК “Гнозис”, 2003. – 280с.
12. Мягкова Е.Ю. Когнитивная теория эмоций и исследование эмоциональной лексики/ Е. Ю. Мягкова. – М.: Ин-т языкозн. АН СССР, 1991.
13. Пініч І.П. Вираження емоцій в окличних висловлюваннях/ І. П. Пініч// Проблеми семантики, прагматики та когнітивної лінгвістики. – Вип.4. – 2004. –С.116-124.
14. Пиотровская Л.А. Эмотивность как языковая категоризация/ Л.А. Пиотровская// Вестник Санкт-Петербургского Университета. – 1993. – Серия 2. – С.41-47.
15. Смашнюк О.І. Маркери емоційності у спонтанній комунікації (на матеріалі Британського національного корпусу текстів): автореф. на здобуття ступеня канд. філол. наук: спец. 10.02.04 “Германські мови”/ Смашнюк О.І. –Київ. нац. ун-т. ім. Т. Шевченка. – К., 2009.

16. Чахоян Л.П. Синтаксис диалогической речи современного англ. языка / Л.П. Чахоян. – М.: Высш. Школа., 1979. – 168с.
17. Шаховский В. И. Эмотивность как компонент межкультурной коммуникации // Язык, сознание, культура, этнос: теория и прагматика. XI симпозиум по психолингвистике и теории коммуникации. – М., 1994. –С. 55-56
18. Шаховский В. И. Языковая личность в эмоциональной коммуникативной ситуации / В. И. Шаховский // Филологические науки. – 1998. – №2. – С. 59-65.
19. Schiffrin, D. Discourse Markers [Text] / D. Schiffrin. – Cambridge : Cambridge University Press. – 1987. – P. 321.
20. Honey, I Shrank The Kids. – Режим доступа: <http://www.letmewatchthis.com/movie-2812-Honey-I-Shrunk-the-Kids>
- Лінгвістика XXI століття: нові дослідження і перспективи*
- 72
21. Meet the Focker's. – Режим доступа: <http://new-kino.net/komedii/2067-znakomstvo-s-fakerami-meet-the-fockers.html>
22. The Cheetah. Girls. – Режим доступа: [http:// www.thepiratecity.org/ 1663 _The Cheetah _Girls _OneWorld.htm](http://www.thepiratecity.org/1663_The_Cheetah_Girls_OneWorld.htm).

Стаття присвячена з'ясуванню особливостей вигуків у сучасному спонтанному діалогічному мовленні як маркерів емоційності, що призначені для вираження емоційного стану суб'єкта мовлення, а також визначення характеру контексту або ситуації.

Ключові слова: вигук, емоція, емоційність, спонтанна комунікація, спонтанне діалогічне мовлення.

Статья посвящена определению особенностей междометий в современной спонтанной диалогической речи как маркеров эмоциональности, предназначенных для выражения эмоционального состояния субъекта речи, а также определения характера контекста или ситуации.

Ключевые слова: междометия, эмоция, эмоциональность, спонтанная коммуникация, спонтанная диалогическая речь.

The article focuses upon interjections' characteristics of modern spontaneous dialogic speech as markers of emotionality used for expressing speaker's emotional state and also context /situation nature.

Keywords: interjections, emotion, emotionality, spontaneous communication, spontaneous dialogic speech. __